

PODSTAWY GRAMATYKI ANGIELSKIEJ

LICZBA MNOGA RZECZOWNIKÓW

I. Liczbę mnogą tworzymy dodając „-s” lub „-es” (po -s, -ss, -sh, -ch, -x, -o) do rzeczownika:

dog – dogs   box – boxes   cat – cats   match – matches   brush – brushes

a) rzeczowniki zakończone na końcówkę „o” zazwyczaj otrzymują „-es”

tomato – tomatoes   potato – potatoes

W przypadku skrótów nazw i wyrazów obcego pochodzenia dodajemy „-s”

*radio – radios   photo – photos (for photographs)   rhino – rhinos (for rhinoceros)
hippo – hippos (for hippopotamus)   kilos (for kilograms)   pianos   concertos   sopranos   solos
oratorios   studios   Eskimos   Fillipinos*

b) Rzeczowniki zakończone na spółgłoskę „+y” zamieniają „y” → „i” i dodajemy „-es”

baby – babies   lady – ladies   city – cities   story – stories   ale   boy – boys   toy – toys

c) Istnieje kilka rzeczowników, w których „f” → „v” + „es”

*leaf – leaves   wolf – wolves   elf – elves
wife – wives   knife – knives   thief – thieves   sheaf – sheaves (snop, pęk, plik)
calf – calves   life – lives   shelf – shelves
self – selves   loaf – loaves   half – halves*

II. Rzeczowniki nieregularne:

*man – men   goose – geese   ox – oxen
child – children   mouse – mice   louse – lice
woman – women   sheep – sheep
tooth – teeth   deer – deer
foot – feet   fish – fish*

RZECZOWNIKI POLICZALNE I NIEPOLICZALNE

Rzeczowniki dzielimy na **policzalne** (how many?) i **niepoliczalne** (how much?)

a) Rzeczowniki policzalne możemy policzyć, ponieważ mają liczbę mnogą, np.:

a cat - one cat - two cats

Mogą tu być możliwości:

*a cat (jakiś kot)   cats (koty)
the cat (ten kot)   some cats (kilka kotów)
the cats (te koty)*

b) Rzeczowniki niepoliczalne nie mają liczby mnogiej i przedimka nieokreślonego „a/an”:

np.: sugar, water

Są tu następujące możliwości:

*sugar (cukier)
some sugar (trochę cukru)
the sugar (ten cukier)*

Rzeczowniki niepoliczalne to:

- a) art. żywnościowe np.: *cheese, meat, salt, bread, honey;*
- b) płynny np.: *coffee, water, tea, wine, oil;*
- c) materiały np.: *gold, silver, paper, wood, glass;*
- d) rzeczowniki abstrakcyjne np.: *love, beauty, happiness, hatred;*
- e) inne np.: *hair, money, news, information, furniture, advice, luggage, baggage;*
np.: *Money is important in life.   Her hair is short.
Here is the news.   I've got some (pieces of) information.*

Uwaga !!! Czasami ten sam rzeczownik może być raz policzalny, a drugi raz niepoliczalny w zależności od znaczenia.

<i>paper</i> – papier <i>a paper</i> – gazeta	<i>glass</i> - szkło <i>a glass</i> - szklanka	<i>iron</i> - żelazo <i>an iron</i> - żelazko	<i>pepper</i> - pieprz <i>a pepper</i> - papryka
<i>chicken</i> – kurczak mięso <i>a chicken</i> – kurczak żywy	<i>ice</i> – lód <i>an ice</i> - lód do jedzenia	<i>egg</i> – jajko (masa) <i>an egg</i> - jajko	<i>ribbon</i> - materiał <i>a ribbon</i> – wstążka

Would you like an ice? Ice floats I bought a metre of ribbon I tied it up with a ribbon
There is egg on your face We've got five eggs in the fridge. A glass is of glass.

PRZEDIMKI NIEOKREŚLONE I OKREŚLONE

W języku angielskim rzeczowniki często są poprzedzone przedimkami nieokreślonymi (a,an) lub określonymi (the). Czasami może być brak przedimka (Ø)

<u>rzeczowniki policzalne</u>	<i>a dog</i>	<i>dogs</i>	<i>sugar</i>	<u>rzeczowniki niepoliczalne</u>
	<i>the dog</i>	<i>the dogs</i>	<i>some sugar</i>	
			<i>the sugar</i>	

I Przedimek nieokreślony a/an. (a boy / an apple)

Stosujemy je tylko w liczbie pojedynczej przed rzeczownikami policzalnymi. Jeżeli mówimy o czymś po raz pierwszy wprowadzamy osobę lub rzecz.

np. *I met a boy. The boy was very tall. He had a toy. The toy was broken.*

Szczególnie po czasownikach **to be** i **to have** np. przy zawodach
She is a student. She has a dog. I'm a girl. Kate is a schoolgirl.

Jeżeli rzeczownik jest niepoliczalny to nie stawiamy a/an.

np. *some chocolate* (trochę czekolady)

the chocolate (ta czekolada)

chocolate (czekolada - ogólnie)

Chocolate is good. Give me some chocolate. The chocolate is bitter.

II Przedimek określony the

Używamy:

- 1) Jeżeli mówimy o czymś, o czym już wcześniej wspominaliśmy lub o czymś znanym, wiadomym np.
I can see a car. The car is red.
Go to the kitchen. Open the door.
- 2) Jeżeli coś jest jedyne w swoim rodzaju, niepowtarzalne
The earth, the sky, the sun, the moon, the Parthenon, the Taj Mahal, the solar system, the Pyramids.
- 3) Pojęcia związane z wodą i pustynią np. pasma gór, rzeki, morza i oceany, archipelagi wysp, statki i pustynie.
the Tatras the Vistula the Baltic Sea the Atlantic Ocean the Titanic the Galapagos the Sahara.
- 4) Przed instrumentami muzycznymi
the piano, the guitar, the violin, the cello
- 5) Przed narodowościami i nazwiskami w znaczeniu państwo Brown
the Chinese, the Italians the Polish the Browns the Nowaks
- 6) W niektórych utartych zwrotach
In the morning/in the afternoon/in the evening
The USA, the UK, the Vatican, the Republic of Poland the Poland

III Brak przedimka Ø

- 1) Kiedy mówimy o czymś w liczbie mnogiej, ogólnie
Lions are wild animals. Dogs are loyal.
- 2) Przed imionami własnymi, też państwa, miasta
Adam, London, Poland
- 3) Przed nazwami posiłków, gier, dyscyplin sportowych
I like chess. Tennis is great. Volleyball is interesting.
- 4) W utartych powiedzeniach ze słowami *school, church, bed, hospital, prison, home.*
I go to school every day. Tom went to hospital. They were in prison.

UWAGA!

Przed rzeczownikiem jest tylko jeden określnik
np. the car, this car NIE ~~this the car~~

PRZYMOTNIKI (ADJECTIVES) i PRZYSŁÓWKI (ADVERBS)

Przymiotniki odpowiadają na pytanie jaki? który? a przysłówki na pytanie jak?

I Przymiotniki stopniujemy

a) dodając **-er** (w stopniu wyższym), **the... - est** (w stopniu najwyższym – przymiotniki w stopniu najwyższym mają „the” np. *the biggest*), dotyczy to przymiotników krótkich

long longer the longest

big bigger the biggest (podwajamy spółgłoskę przed samogłoską)

pretty prettier the prettiest („y” po spółgłosce – przechodzi w „i” + -er/est)

large larger the largest

b) dodając **more** (w stopniu wyższym) i **the most** (w stopniu najwyższym), jeżeli przymiotniki są długie

expensive more expensive the most expensive

beautiful more beautiful the most beautiful

c) przymiotniki nieregularne

good-better-the best much-many-more-the most

bad-worse-the worst little-less-the least

far-farther/further-the farthest/furthest

II Porównanie przymiotników

a) Stopień równy *She is as tall as Tom. He is not as slim as Kate.*

b) Stopień wyższy *She is taller than Tom. Adam is not slimmer than me.*

c) Stopień najwyższy *Kate is the tallest in the class. Kate is the tallest of them all.*

III Przysłówki (adverbs)

a) Najczęściej tworzymy dodając **-ly** do przymiotnika

*slow-slowly noisy-noisily careful-carefully loud-loudly healthy-healthily quiet-quietly
comfortable – comfortably silent-silently beautiful – beautifully dangerous – dangerously
easy – easily quick-quickly ale good (dobry) - well (dobrze)*

b) Niektóre przysłówki i przymiotniki mają tę samą formę

*late-late hard-hard fast-fast early-early (weekly, daily, monthly) late, high, near
np. A daily newspaper goes out daily. She works really hard. John came late.*

c) Stopniowanie przysłówków zakończonych na **-ly** (dodajemy more i most):

quietly more quietly most quietly beautifully more beautifully most beautifully

Jeżeli przysłówki są takie same jak przymiotniki mają **-er** i **-est**

early earlier earliest, fast faster fastest, hard harder hardest, late later latest

d) Nieregularne stopniowanie przysłówków

much (dużo) – more – most little (mało) – less – least well (dobrze) – better – best

bad (źle) – worse – worst